

บทนำ

ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างรัฐมีมาตั้งแต่สมัยโบราณและไม่มีที่ท่าว่าความขัดแย้งทั้งหลายจะสิ้นสุดลง ตราบใดที่ทุกคนมุ่งแสวงหาประโยชน์ส่วนตน ความขัดแย้งย่อมเกิดขึ้นได้ทุกขณะ เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น หากรัฐใช้วิถีทางระงับข้อพิพาทโดยสันติไม่สำเร็จ การสู้รบย่อมเป็นหนทางที่รัฐคู่พิพาทนำมาใช้เพื่อระงับปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อการสู้รบเริ่มขึ้น ผลที่ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นั่นคือ ความสูญเสีย การบาดเจ็บล้มตาย ทรัพย์สินบ้านเรือนเสียหายจากภัยของสงคราม ซึ่งเมื่อมีสงครามเกิดขึ้น ผู้ที่บาดเจ็บ ล้มตายไม่เพียงแต่เฉพาะทหารที่ทำการสู้รบเท่านั้น แต่รวมไปถึงพลเรือนที่ไม่มีส่วนร่วมในการสู้รบอีกด้วย และจากสงครามทุกครั้งที่ผ่านมา ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการต่อสู้กันมากที่สุดก็คือ พลเรือน นั่นเอง ไม่ว่าจะเป็นการพลัดพรากจากครอบครัวอันเนื่องมาจากผลของสงคราม การได้รับบาดเจ็บล้มตาย สูญเสียทรัพย์สิน ที่อยู่อาศัย และที่เลวร้ายที่สุดคือ การถูกใช้เป็นเป้าของการโจมตี หรือถูกนำไปเป็นเกราะป้องกันเป้าหมายทางทหารเพื่อแสวงหาความได้เปรียบในทางทหาร

โดยในการต่อสู้ในสงครามนั้น หากไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการสู้รบไว้ ปล่อยให้รัฐคู่สงครามใช้วิธีในการต่อสู้ได้อย่างไม่จำกัดนั้น ย่อมต้องเกิดความเสียหายมากมาย และจะทำให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสู้รบต้องเดือดร้อนไปด้วย ดังนั้น กฎหมายจึงกำหนดกฎเกณฑ์ในการสู้รบไว้เพื่อกำหนดให้รัฐคู่สงครามต้องเคารพและปฏิบัติตามเพื่อป้องกันเกิดความเสียหายมากเกินไป ความจำเป็น

กฎเกณฑ์ที่นำมาใช้บังคับในยามสงคราม (*jus in bello*) ได้ถูกนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการต่อสู้เมื่อสงครามเริ่มต้นขึ้นซึ่งก็คือ กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ (International Humanitarian Law) หรือกฎหมายภาคสงคราม (The Law of War) ที่ได้ถูกนำมาเป็นแนวทางในการจำกัดการสู้รบเพื่อปกป้องและคุ้มครองพลเรือนและบุคคลผู้ไม่มีส่วนร่วมในการสู้รบ โดยกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศมุ่งจำกัดการสู้รบด้วยเหตุผลทางด้านมนุษยธรรม คุ้มครองบุคคลที่ไม่มีส่วนในการสู้รบ หรือไม่สามารถกระทำการสู้รบได้อีกต่อไป

อนุสัญญาเจนีวาเป็นสาระสำคัญของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศในการคุ้มครองและช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยจากสงครามและการขัดกันทางอาวุธ โดยผลการประชุมทางทหารระหว่างประเทศในปี 1949 ได้มีการลงนามรับรองอนุสัญญา 4 ฉบับ แต่ละฉบับจะคุ้มครองกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

1. อนุสัญญาเจนีวฉบับที่ 1 ว่าด้วยการคุ้มครองและช่วยเหลือทหารบาดเจ็บ และการเจ็บป่วยในสนามรบ
2. อนุสัญญาเจนีวฉบับที่ 2 ว่าด้วยการคุ้มครองและช่วยเหลือทหารบาดเจ็บและการเจ็บป่วยในสงครามกลางทะเล
3. อนุสัญญาเจนีวฉบับที่ 3 ว่าด้วยการกำหนดสถานภาพและการปฏิบัติต่อเชลยสงคราม
4. อนุสัญญาเจนีวฉบับที่ 4 ว่าด้วยการคุ้มครองพลเรือนในภาวะสงคราม

ลักษณะพิเศษของอนุสัญญาเจนีว คือ รัฐทุกรัฐในโลกให้การยอมรับ ดังนั้นหากเกิดสงครามระหว่างประเทศขึ้น กฎเกณฑ์ที่ใช้เพื่อกำหนดขอบเขตของการสู้รบก็คือ อนุสัญญาเจนีว และนอกจากนี้ ยังมีการร่างพิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาเจนีว เพื่อขยายขอบเขตการคุ้มครองของอนุสัญญาเจนีวออกไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองผู้ที่ประสบภัยจากสงครามให้มีขอบเขตในการคุ้มครองขยายกว้างขึ้น โดยในปี ค.ศ.1949 จึงมีการรับรองพิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาเจนีวขึ้นมา 2 ฉบับ ได้แก่

1. พิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาเจนีวฉบับที่ 1 ซึ่งจะใช้ในกรณีที่เป็นสงครามระหว่างประเทศ (Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and Relating to the Protection of Victim of International Armed Conflicts)
2. พิธีสารเพิ่มเติมฉบับที่ 2 จะเป็นกรณีที่เป็นสงครามที่ไม่ได้มีลักษณะระหว่างประเทศ (Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and Relating to the Protection of Victims of Non-International Armed Conflicts)

ล่าสุดในปี 2005 ได้มีการเริ่มใช้พิธีสารเพิ่มเติมฉบับที่ 3 ว่าด้วยการรับรองสัญลักษณ์ใหม่ คือ สัญลักษณ์คริสตัสสีแดง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์เพิ่มเติมที่มีความสำคัญเทียบเท่ากับเครื่องหมายกาชาดและเสี้ยววงเดือนแดง โดยสัญลักษณ์ คริสตัสสีแดงนี้เป็นสัญลักษณ์ที่เป็นกลางไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และลัทธิการเมือง

แต่อย่างไรก็ตาม พิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาเจนีวนี้อยู่ไม่ได้ถูกยอมรับจากทุกรัฐในโลก ซึ่งต่างจากอนุสัญญาเจนีว ดังนั้น เมื่อมีสงครามเกิดขึ้น หากรัฐใดที่ไม่ได้เข้าเป็นภาคีในพิธีสารเพิ่มเติม รัฐนั้นย่อมไม่ผูกพันในพิธีสารฉบับนี้และไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพิธีสารนี้แต่อย่างใด

เมื่อมีกรณีที่รัฐใดรัฐหนึ่งไม่ได้เข้าร่วมในสนธิสัญญาฉบับใดฉบับหนึ่ง ซึ่งอาจทำให้รัฐนั้นไม่สามารถปฏิเสธไม่รับผิดชอบในความผิดที่ตนก่อขึ้นเนื่องจากตนไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคีในสนธิสัญญานั้นๆ เพื่อเป็นการป้องกันการกล่าวอ้างดังกล่าว จึงต้องนำกฎหมายจารีตประเพณี

ระหว่างประเทศมาปรับใช้เพื่ออุดช่องว่างของกฎหมายที่เกิดขึ้นดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าเครื่องมือที่จะสามารถนำมาใช้ควบคุมวิธีการสู้รบได้อีกทางหนึ่งก็คือ กฎเกณฑ์จารีตประเพณีระหว่างประเทศ

กฎเกณฑ์จารีตประเพณีระหว่างประเทศในสมัยก่อนถือเป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับในยามสงครามเป็นหลัก แต่ต่อมาเมื่อมีการบัญญัติกฎหมายลายลักษณ์อักษรขึ้นมา ทำให้กฎหมายลายลักษณ์อักษรได้กลายมาเป็นแหล่งกำเนิดของกฎหมายระหว่างประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศยังคงมีความสำคัญอยู่ไม่น้อยในกรณีที่กฎหมายไม่ได้บัญญัติกฎเกณฑ์ใดๆไว้ หรืออาจมีบางรัฐที่ไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาฉบับใดฉบับหนึ่ง ซึ่งผลของการไม่เข้าร่วมภาคีในอนุสัญญานั้นทำให้รัฐนั้นไม่ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีของกฎหมายฉบับนั้นๆ บทบาทที่สำคัญของกฎหมายจารีตประเพณีก็คือการนำมาใช้อุดช่องว่างที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นในกรณีที่ไม่ได้มีกฎหมายบัญญัติไว้ หรือกรณีที่รัฐไม่ยอมเข้าร่วมภาคีในสนธิสัญญาก็ตาม เนื่องจากลักษณะพิเศษของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศคือ รัฐทุกรัฐจะต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์จารีตประเพณีระหว่างประเทศ ซึ่งถึงแม้ว่ากฎเกณฑ์ดังกล่าวจะไม่ได้มีการบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศนี้เป็นกฎเกณฑ์ที่รัฐทุกรัฐให้การยอมรับ และยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานานจนกลายเป็นธรรมเนียมที่ต้องยึดถือปฏิบัติ

การศึกษาถึงหลักกฎหมายที่ได้ถูกบัญญัติไว้เพื่อคุ้มครองพลเรือนจึงเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากหากสังเกตถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ในการสู้รบในสงครามที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสงครามภายใน หรือสงครามระหว่างประเทศก็ตาม บุคคลผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการสู้รบนั้นก็คือ พลเรือน ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการสู้รบในสงคราม หรือการถูกจับกุมตัวไปเป็นเชลย การพลัดหลงจากครอบครัว หรือได้รับผลกระทบจากการสู้รบ เช่น ทรัพย์สินบ้านเรือนเสียหาย หรือแม้แต่การตกเป็นเป้าของการโจมตี ซึ่งในปัจจุบัน รูปแบบ กลวิธีในการสู้รบเปลี่ยนไป โดย การสู้รบในปัจจุบันมักจะมุ่งเป้ามาที่พลเรือนมากขึ้นยกตัวอย่างเช่น สงครามก่อการร้าย (War on Terrorism) ซึ่งถือเป็นการทำสงครามรูปแบบใหม่ ซึ่งในกรณีนี้มีปัญหาเกิดขึ้นว่าหากเกิดสงครามก่อการร้ายขึ้น จะต้องใช้กฎหมายใดมาปรับใช้และกฎหมายเหล่านั้นมีเพียงพอในการให้ความคุ้มครองต่อพลเรือนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำความผิดดังกล่าวหรือไม่

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงหลักเกณฑ์การคุ้มครองพลเรือนที่กฎหมายระหว่างประเทศได้บัญญัติคุ้มครองไว้ ศึกษาถึงกฎเกณฑ์ในการทำสงครามว่ากฎหมายได้บัญญัติข้อจำกัดในการสู้รบ หรือวิธีการทำสงครามไว้อย่างไรเพื่อไม่ให้เกิดการสู้รบดังกล่าวส่งผลกระทบต่อพลเรือนผู้ไม่มีส่วนร่วมในสงคราม โดยการให้ความคุ้มครองดังกล่าวนี้

รวมไปถึงทหารที่ออกจากการสู้รบแล้ว การเยียวยาช่วยเหลือบุคคลผู้ประสบภัยจากสงคราม การเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือขององค์การกาชาดสากล และหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติที่เข้ามาให้การช่วยเหลือทั้งในขณะที่มีการสู้รบในสงคราม และการเยียวยาภายหลังจากที่สงครามได้สิ้นสุดลงไปแล้ว รวมไปถึงการศึกษาถึงความคุ้มครองหน่วยงานที่เข้ามาให้การช่วยเหลือหน้าที่ของรัฐคู่สงครามต่อการอำนวยความสะดวกในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือแก่พลเรือน ศึกษาถึงความรับผิดชอบของปัจเจกชนที่กระทำการละเมิดกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศที่ใช้เพื่อการคุ้มครองพลเรือนว่าจะต้องได้รับโทษทัณฑ์อย่างไร และการกระทำใดบ้างที่ถือเป็นความผิด บทกำหนดโทษของผู้ที่กระทำความผิดมีอะไรบ้าง รวมไปถึงสิทธิของผู้กระทำผิดที่กฎหมายคุ้มครอง เพราะว่าถึงแม้ว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้กระทำความผิดร้ายแรงสักเพียงใดก็ตาม แต่บุคคลนั้นก็ยังควรได้รับความคุ้มครองตามมาตรฐานขั้นต่ำ ที่มนุษย์ทุกคนพึงจะได้รับตามหลักสิทธิมนุษยชน

1. สภาพปัญหาและวัตถุประสงค์

กฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษร หรือกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศก็ตาม ได้บัญญัติถึงกฎเกณฑ์ในการห้ามกระทำการต่างๆ อันเป็นการละเมิดต่อกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ซึ่งบทบัญญัติที่เป็นข้อห้ามการกระทำต่างๆ ที่ถือว่าเป็นการละเมิดกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศนั้น มีบัญญัติไว้ในกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งในกฎหมายบางฉบับรัฐบางรัฐก็ไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคีในกฎหมายฉบับนั้นๆ

ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ หากรัฐใดรัฐหนึ่งไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคีในกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งที่บัญญัติถึงความผิดเกี่ยวกับการละเมิดกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้กระทำการอันเป็นการละเมิดกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งที่ตนไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคี รัฐดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบในการกระทำที่ตนได้กระทำหรือไม่ โดยหากรัฐดังกล่าวอ้างว่าตนไม่ต้องรับผิดชอบในการกระทำที่ตนได้กระทำขึ้นเนื่องจากรัฐของตนไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคีในกฎหมายฉบับดังกล่าว ดังนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นคือ จะสามารถนำกฎหมายใดมาลงโทษแก่ผู้ที่กระทำผิดในกรณีที่บุคคลเหล่านั้นอ้างว่าตนไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคีในสนธิสัญญาฉบับนั้นๆ

กรณีที่รัฐที่กระทำละเมิดบทบัญญัติต่างๆ ที่ตนเข้าร่วมเป็นภาคีในสนธิสัญญานั้น ปัญหาที่น่าคิดอีกกรณีหนึ่ง คือ ปัญหาเรื่องความมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

จากปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นจึงเป็นที่มาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เพื่อต้องการศึกษาถึงกฎเกณฑ์ที่ให้ความคุ้มครองพลเรือนในภาวะสงครามระหว่างประเทศว่ามีได้มีกฎหมายบัญญัติคุ้มครองพลเรือนในภาวะขัดกันทางกำลังทหารระหว่างประเทศไว้อย่างไร และมีกฎเกณฑ์อย่างไรบ้าง การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของสงครามระหว่างประเทศ รวมไปถึงการศึกษาถึงบทบาทของหน่วยงานต่างๆที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสงครามที่เกิดขึ้น

2. ข้อสมมติฐาน

ข้อสมมติฐานของวิทยานิพนธ์นี้ คือ กฎหมายได้วางหลักเกณฑ์ในการให้ความคุ้มครองต่อพลเรือนไว้อย่างไร มีข้อจำกัดอย่างไร และในการให้ความคุ้มครองต่อพลเรือนภายใต้อนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 4 และพิธีสารเพิ่มเติมฉบับที่ 1 นั้นมีประสิทธิภาพในการให้ความคุ้มครองพลเรือนได้มากน้อยเพียงใด และบทบัญญัติที่ใช้เพื่อการคุ้มครองพลเรือนนั้นครอบคลุมเพียงพอหรือไม่ อย่างไร

3. ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งเน้นไปที่การศึกษาวิจัยกฎหมายที่ใช้เพื่อการคุ้มครองพลเรือนในภาวะสงครามระหว่างประเทศภายใต้ขอบเขตของอนุสัญญาเจนีวา 1949 และพิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 1 เท่านั้นโดยเริ่มศึกษาจากประวัติความเป็นมาของอนุสัญญาเจนีวา ภายใต้แนวความคิด “Humanity for All” ของนายอังรี ดูนังต์ โดยคำจำกัดความของคำว่า พลเรือน ภายใต้อนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 4 มาตรา 4 ได้ให้คำจำกัดความของพลเรือนไว้ว่า บุคคลที่จะได้รับสถานะเป็นบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง คือ บุคคลที่ตกอยู่ในความควบคุมของรัฐคู่สงครามที่ตนไม่ได้มีสัญชาติเดียวกับรัฐนั้น และภายใต้พิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 1 มาตรา 50 ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับพลเรือน ไว้ว่า พลเรือน คือ บุคคลใดที่ไม่ได้เป็นบุคคลจำพวกหนึ่งจำพวกใดตามที่ได้กล่าวไว้ในมาตรา 4A (1) (2) (3) และ (6) ของอนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 3 โดยในมาตรา 4A แห่งอนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 4 ได้บัญญัติเกี่ยวกับบุคคลที่จะได้รับสถานะนักโทษสงคราม โดย มาตรา 4A ได้บัญญัติไว้ว่า

นักโทษสงคราม คือบุคคลประเภทหนึ่งประเภทใดดังต่อไปนี้ ซึ่งได้ตกอยู่ในอำนาจ ของ ฝ่ายศัตรู คือ

(1) ผู้สังกัดในกองทัพของภาคีคู่พิพาท รวมทั้งผู้สังกัดในกองกำลังทางทหารหรือหน่วย อาสาสมัคร ซึ่งเป็นส่วนของกองทัพ

(2) ผู้สังกัดในกองกำลังทางทหาร และผู้สังกัดหน่วยอาสาสมัครอื่นใด รวมทั้งผู้สังกัด ในขบวนต่อต้านที่ได้จัดตั้งขึ้น โดยมีระเบียบ ซึ่งเป็นของภาคีคู่พิพาทและปฏิบัติการอยู่ภายในหรือ ภายนอกอาณาเขตของตนเอง แม้ว่าอาณาเขตนั้นจะ ถูกยึดครองอยู่ก็ตาม หากว่ากองกำลังทาง ทหาร หรือหน่วยอาสาสมัคร รวมทั้งขบวนต่อต้านที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีระเบียบเหล่านี้ ได้ปฏิบัติตาม เงื่อนไขดังต่อไปนี้ คือ

(ก) มีผู้บัญชาสั่งการอันเป็นบุคคลที่รับผิดชอบสำหรับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

(ข) มีเครื่องหมายที่กำหนดไว้เด่นชัดสามารถจะเห็นได้ในระยะไกล

(ค) ถืออาวุธโดยเปิดเผย

(ง) ปฏิบัติการตามกฎหมายและประเพณีการสงคราม

(3) ผู้สังกัดในกองทัพประจำ ซึ่งมีความสวามิภักดิ์ต่อรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ ที่มีได้รับการ รับรองจาก ประเทศที่กักคุม

(6) พลเมืองในอาณาเขตที่ได้ถูกยึดครอง ซึ่งเมื่อศัตรูประชิดเข้ามาได้สมัครใจเข้าจับ อาวุธต่อต้านกองทหาร ที่บุกเข้ามานั้น โดยไม่มีเวลาจัดรวมกันเข้าเป็นหน่วยกองทหาร ประจำ หากว่าบุคคลเหล่านี้ถืออาวุธโดยเปิดเผย และเคารพต่อกฎและประเพณีการ สงคราม

ดังนั้นความหมายของคำว่าพลเรือนภายใต้พิธีสารเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 แห่งอนุสัญญาเจนีวา นั้นทำให้เราเข้าใจได้ว่า พลเรือน หมายถึงบุคคลใดก็ตามที่ไม่ได้เป็นบุคคลตามมาตรา 4 แห่ง อนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 3 ว่าด้วยการปฏิบัติต่อเชลยสงคราม ดังนั้น บุคคลใดที่ไม่เข้าข่ายเป็น เชลยสงครามภายใต้อนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 3 นั้น ย่อมเป็นบุคคลที่มีสถานะเป็นพลเรือนทั้งสิ้น หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ พลเรือน คือบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสู้รบในความขัดแย้งที่ เกิดขึ้น ซึ่งหากกรณีเป็นที่สงสัยว่าบุคคลคนนั้นเป็นพลเรือนหรือไม่ กฎหมายให้สันนิษฐานว่า

บุคคลคนนั้นเป็นพลเรือน นอกจากนี้ ความหมายของพลเรือน ยังขยายความรวมไปถึงทหารที่วางอาวุธออกจากการสู้รบอีกด้วย ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับพลเรือน หากเกิดกรณีที่มีทหารหรือนักรบที่ทำการสู้รบได้เข้ามาปะปนกับกลุ่มของพลเรือน ดังนี้ กฎหมายบัญญัติว่า สถานะความเป็นพลเรือนนั้นจะไม่สูญเสียไปเพียงแค่มีทหาร หรือนักรบเข้ามาอยู่ในกลุ่มของพลเรือน ดังที่ได้บัญญัติไว้ในพิธีสารเพิ่มเติมฉบับที่ 1 แห่งอนุสัญญาเจนีวา 1949 มาตรา 50 (3)

กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองพลเรือนในภาวะการขัดกันทางกำลังทหารแล้ว กฎหมายยังได้บัญญัติคุ้มครองกลุ่มบุคคลบางกลุ่มขึ้นเป็นพิเศษ โดยกลุ่มบุคคลที่กฎหมายบัญญัติคุ้มครองขึ้นเป็นพิเศษ ซึ่งกลุ่มบุคคลดังกล่าวได้แก่ เด็ก สตรี คนชรา นักข่าว และบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรม แต่เนื่องจากจะเป็นการลงลึกในเนื้อหามากเกินไปขอขอบเขตของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ จึงไม่ขอกล่าวถึงการคุ้มครองบุคคลในสถานะพิเศษที่กล่าวมาข้างต้น

และนอกจากนี้ การศึกษาถึงการให้ความคุ้มครองเจ้าหน้าที่พลเรือน (Civilians Personnel) ผู้ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสนามรบ แต่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสู้รบก็อยู่นอกเหนือขอบเขตของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงไม่ขอกล่าวถึงไว้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

4. วิธีการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้ใช้วิธีการศึกษาวิจัยแบบวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยการศึกษาจากหนังสือภาษาไทย หนังสือภาษาต่างประเทศ บทความภาษาไทย บทความภาษาต่างประเทศ สิ่งตีพิมพ์ทางกฎหมาย ศึกษาข้อมูลจากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการศึกษาคำพิพากษาของศาลอาญาระหว่างประเทศในการศึกษาถึงคดีต่างๆ ที่ยกขึ้นมาเป็นคดีศึกษา ศึกษาถึงตัวบทกฎหมายของอนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 4 แล้วนำมาประมวลแยกเป็นหมวดหมู่ในการให้ความคุ้มครองแก่พลเรือนเพื่อให้สามารถมองเห็นภาพรวมของการคุ้มครองพลเรือนที่อนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 4 ได้คุ้มครองได้ง่ายยิ่งขึ้น และนอกจากนี้ยังศึกษาพิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 1 เพื่อศึกษาถึงการขยายขอบเขตของการคุ้มครองออกไปว่ามีขอบเขตแค่ไหน เพียงไร

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อสามารถตอบคำถามในเรื่องของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ว่าการให้ความคุ้มครองพลเรือน และบทบัญญัติดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการให้ความคุ้มครองพลเรือนได้มากน้อยเพียงไร บทบัญญัติที่ใช้เพื่อการคุ้มครองพลเรือนนั้นครอบคลุมเพียงพอหรือไม่เมื่อเทียบกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
2. เพื่อทราบถึงความเป็นมาของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ หรือกฎหมายภาคสงครามซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเกิดหลักการคุ้มครองพลเรือนในภาวะขัดกันทางกำลังทหาร
3. สามารถเข้าใจถึงหลักการและข้อจำกัดในการทำสงครามเพื่อเป็นการจำกัดขอบเขตของการสู้รบไม่ให้แพร่ขยายเป็นวงกว้างซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อพลเรือนผู้ที่ไม่มีส่วนร่วมในการสู้รบ และก่อให้เกิดความเสียหายโดยไม่จำเป็น
4. ทราบถึงบทบาทการเข้ามาให้ความช่วยเหลือขององค์การระหว่างประเทศที่เข้ามาช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภัยของสงคราม ทราบถึงลักษณะการทำงานขององค์กรต่างๆที่เข้ามาทำงานในรูปแบบใด และมีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลืออย่างไร เนื่องจากแต่ละหน่วยงานที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือนั้นมีภาระหน้าที่แตกต่างกันออกไป
5. ทราบถึงความผิดต่างๆที่เกิดขึ้นจากการละเมิดกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการคุ้มครองพลเรือน รวมไปถึงฐานความผิดที่เกิดขึ้นว่ามีบทลงโทษอย่างไรบ้าง